

La manera de diure de la qual parlarem en aquest número és: QUE TE DIGUIN LES TRES VEUS.

Quantes voltes l'havem entesa! En efecte és una de les expressions més usuals, i que se diu a una persona amb la qual u s'és enrabiada. Tots comprenen que és una expressió amb la qual se vol augurar mal, també si l'origen i el significat no són massa coneguts.

Bé, amb plaier vos dic que de aqueixa manera de diure tenim una ampla documentació.

De fet aqueixa manera de diure naix de una formalitat lligada a un antic procediment criminal, i amb la qual s'aquirrava el mort dient-li: "Qui t'ha matat?". La pregunta se repetiva tre voltes a l'orella dreta del mort, i era u dels actes preliminars que se feva al periode medieual sard, primer de començar la recerca de l'assassí.

Com a voltes succeeix, l'ús, subint una variant, de una formalitat judiciària és diventada una flastomia, entrant així a fer part del llenguatge quotidià del pòpul. Així *Que te diguin les tres veus* equival a *Que puguis morir assassinat, de manera que te tenguin de diure les tres veus rituals*.

L'origen de aquesta manera de diure és documentada en una recerca de prof. Antoni Era (Cfr. Archivio Storico Sardo, vol. XXVIII), que també mos assegura que aqueixa formalitat així singular era limitada i en ús solament a l'Alguer i a Càller, al sècul XVII.

Ara vos vull propondre dos de aqueixos procediments trobats a la pretura de l'Alguer:

1629. Procés fulminat instant lo procurador del Real fisch per la mort del quondam Diego Deliperi contra Joan Antoni Pinna y Joan Angel Dore prout intus.

A les "tres veus" dites de l'assessor ordinari del vice rei, respon lo procurador del Real fisch acusant joan Antoni Pinna.

1676. Procés criminal fulminat vers i contra la persona de Antoni Murgia Camboni en rahó de la mort perpetrada en persona de Phelip Sana ut intus. Al mort és estada feta "la cridada com sol fer en l'orella dreta".

Vito Loy